

Monumentenbeleid afhankelijk van nationaal restaurantiefonds

Jaargang 61, no. 1 - januari 1984
Heemschut verschijnt 10x per jaar

Tijdschrift van de Bond Heemschut
opgericht in 1911

Beschermvrouw:
H.M. Koningin Beatrix

Uit de inhoud:

- Eiland in de Maas bedreigd.
- Kerk te Midwolde heeft hulp nodig.
- Nationaal landschap Waterland.
- Everwijnsgoed, leerboerderij.
- Erfgoed: toeristisch goed.
- Conservering Vragender ruïne.

Foto omslag:

Karakteristieke houtbouw in het hart van Broek in Waterland.
Zie ook het desbetreffende artikel.
Foto: W. M. Zilver Rupe, Amsterdam.

Redactie:

Drs. J. H. Bierenbroodspot-Rudolph
J. Roelfs Sr.

Redactiesecretaris:

Mevr. P. A. Hengeveld-Brand

Medewerkenden:

J. Th. Balk, Amsterdam
Drs. P. Karstkarel, Leeuwarden
D. van der Meulen, Assen
R. Lureman, Doetinchem
Drs. W. J. Pantus, Nijmegen
J. E. van der Wielen, 's-Gravenhage

Correspondentie voor de redactie aan:

Secretariaat Bond Heemschut,
Nieuwezijds Kolk 28,
1012 PV Amsterdam
tel. 020 - 22 52 92
of 020 - 23 09 94 (ledenadministratie)
postgiro 124326
Lidmaatschap f 45,- per jaar
Reductie voor 65+ en 30-

Correspondentie voor advertenties:

Bosch & Keuning nv
Postbus 1, 3740 AA Baarn
tel. 02154 - 1 82 41
gironummer 4988

Vormgeving & Druk

Bosch & Keuning nv, Baarn

Even zag het er naar uit, dat bij het begin van dit kalenderjaar de nieuwe opzet van het monumentenbeleid bekend zou zijn. De voortvarendheid waarmee vorig jaar op dit terrein werd aangevangen is echter wat getemperd. Wel beginnen, zoals de geïnteresseerde (Heemschutlezer) zal weten, de contouren van het beleid zich nu af te tekenen, maar we kunnen alleen maar blij zijn, dat er – hetgeen onder druk van de niet al te florissante situatie in de restauratiebouw had kunnen gebeuren – geen overhaaste besluiten zijn genomen. Het Ministerie van WVC lijkt gelukkig niet meer zulke rigoureuze decentralisatieplannen te hebben als aanvankelijk en het tijdstip (eind 1989) waarop de decentralisatie moet zijn doorgevoerd kan alle ruimte bieden voor een zorgvuldige, stapsgewijze uitwerking van een en ander.

Het afgelopen jaar werd overigens gekenmerkt door tal van bemoedigende berichten en initiatieven, die ten doel hadden het (verder) inzakken van de restauratieactiviteiten te voorkomen. Zowel van de Tweede Kamer als van het Ministerie als van de betrokken organisaties, zoals die van werkgevers en werknemers in de bouw.

Zo droeg de Tweede Kamer de Regering op om vóór 1 juli 1983 met een samenhangend meerjarenbeleid te komen voor de monumentenzorg. Bekende overwegingen – maar ze kunnen niet vaak genoeg worden herhaald – zoals het gevaar van onherstelbaar verlies van historische waarden in de gebouwde omgeving en het verdere verlies van hoogwaardige werkgelegenheid, en daarmee specialistisch vakmanschap, waren de argumenten om hier op korte termijn om te vragen. Intussen werd die termijn verschoven naar eind september, vervolgens naar eind november, toen naar eind december en nu wil de Kamer uitsluitel vóór 1 maart van dit jaar. Weer is door middel van het met algemene stemmen aannemen van een motie van het zich voor de monumentenzorg onvermoeibaar inzetende Tweede-Kamerlid Van der Vlies de Regering om snel handelen in deze gevraagd.

Het opzetten van een nieuw financieringssysteem blijkt echter niet zo eenvoudig. En van dat financieringssysteem hangt weer de wijze van decentralisatie af (zie ook Heemschut nov./dec. nr. 1983, p. 194). Genoemde motie van 20 december geeft aan in welke richting de Regering de oplossing moet zoeken, nl. in het wegnemen van de

'beletselen' die het van de grond komen van een nationaal restaurantiefonds tegenhouden. Dit fonds waarvoor in de kring van particuliere beleggers (o.m. Pensioenfondsen en het Bouwfonds Nederlandse gemeenten) bereidheid bestaat om met de rijksoverheid te participeren, moet gaan voorzien in goedkope hypotheeklen voor de eigenaren die monumenten restaureren. Op deze manier kunnen deze goedkoop en snel gesteund worden op het moment (dat van de daadwerkelijke restauratie) waarop de kosten gemaakt worden. Dit, in tegenstelling tot het huidige subsidiesysteem, waarbij – als men al subsidie krijgt – men veelal jaren op het toegezegde geld moet wachten, waardoor een groot deel hiervan alweer aan rente (ten behoeve van voor de restauratie gesloten leningen) is uitgegeven.

De 'beletselen' waarvan hierboven sprake is, betreffen de andere manier waarop monumenteigenaren door de overheid geholpen worden, nl. door het recht op een belastingaftrek die wordt gerelateerd aan de kosten van de betreffende restauratie.

Het Ministerie van Financiën nu is bang dat deze beide mogelijkheden van steun door de overheid te gunstig voor de eigenaren en te ongunstig voor de overheid kunnen uitpakken. Dat is zeer de vraag; ten eerste omdat genoemde goedkope hypotheek maar 50% van het totale bedrag zal beslaan en genoemde aftrek in de praktijk vaak teleurstellend laag blijkt te zijn.

In de 'decembermotie-Van der Vlies' wordt er vanuit gegaan, dat 'de beletselen gedeeltelijk van fiscaal-technische aard zijn, maar niet een inkomenspolitiek karakter hebben'.

Kortom, de beide betrokken ministeries moeten met elkaar gaan overleggen hoe er weer een realistisch subsidiesysteem kan ontstaan, waaraan niet bovengenoemde nadelen kleven.

Zowel de Tweede Kamer als het Ministerie van WVC zijn het afgelopen jaar bijzonder actief geweest in het zoeken van oplossingen voor het probleem, dat de restauratiesector afhankelijk is van de wisselvallige begrotingsposten van het Rijk.

Het ligt dan ook op de weg van 'Financiën' spoedig met een constructief antwoord te komen, waarna begonnen kan worden met een (re)constructief monumentenbeleid.